

STOWARZYSZENIE
ESWIP | ORGANIZACJA
POZYTKU PUBLICZNEGO

ISSN 1 427-5856

wrzesień nr 4
(177) 2021

pozarządowiec

pismo społeczników Warmii i Mazur

NA TURYSTYCZNEJ
MAPIE WARMII
I MAZUR
/ s.10

SZWEDZKIM
OKIEM NA
FRANCYZE
SPOŁECZNĄ
/ s. 20

MODEL AKTYWIZACJI
SPOŁECZNO-
ZAWODOWEJ
W HOSTELU
POD CISEM
/ s. 23

**PISMO INFORMACYJNE
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-
MAZURSKIEGO**

Wydawca

Stowarzyszenie ESWIP
82-300 Elbląg,
ul. Związku Jaszczurczego 17
tel./faks: 55 236 27 16, 55 235 33 88
e-mail: redakcja@eswip.pl

Redaktor naczelny

Arkadiusz Jachimowicz

Redaktor wydania

Sylwia Warzechowska

Projekt okładki

Kuba Qbi Strumiński

Korekta

Wioleta Pająk

Skład i łamanie

Remigiusz Korwiel

**Internetowe wydanie pisma
dostępne na:**

www.eswip.pl

Numer bezpłatny.

Materiałów niezamówionych redakcja
nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo
skracania tekstów i zmiany tytułów.

Autorzy tekstów prezentują swoje
własne opinie. Za treść ogłoszeń
redakcja nie odpowiada.

Spis treści

O franczyzie społecznej i społecznym hostelu

Agnieszka Sójka 3

Odpowiedzialnie w Domu pod Cisem

Justyna Duks..... 4

12 miesięcy, by osiągnąć cel

Hanna Oczoł..... 6

Społecznie w Elblągu, przy ulicy Stawidłowej 3

Sylwia Warzechowska8

Na turystycznej mapie Warmii i Mazur

Łukasz Łechtański..... 10

Naczelną wartością są ludzie

Elżbieta Basiukiewicz..... 14

Alternatywne podejście do turystyki

Dorota Zaniesienko 16

Największym wyzwaniem jest przetrwanie pandemii

Sylwia Warzechowska 19

Szwedzkim okiem na franczyzę społeczną

Łukasz Łechtański, Dagmara Bielawska 20

**Model aktywizacji społeczno-zawodowej
w oparciu o Hostel pod Cisem**..... 23

Naszą pasją
jest **rozwój**
społeczny

**STOWARZYSZENIE
ESWIP** | ORGANIZACJA
POŻYTKU PUBLICZNEGO

O franczyzie społecznej i społecznym hostelu

Agnieszka Sójka, specjalistka ds. współpracy ponadnarodowej w Stowarzyszeniu ESWIP

Na Państwa ręce składamy specjalne wydanie gazety Pozarządowiec zawierające informacje na temat Modelu hostelu społecznego. Model ten został opracowany na bazie wiedzy i wieloletnich doświadczeń przedsiębiorstwa społecznego Le Mat Jonsered ze Szwecji i jest sposobem na aktywizację społeczno-zawodową osób w trudniejszej sytuacji życiowej.

Stowarzyszenie ESWIP już od ponad 25 lat wspiera aktywność obywatelską i ekonomię społeczną w regionie, działania te są jednymi z naszych głównych obszarów programowych. Wierzymy, że ekonomia społeczna jest skutecznym narzędziem zapobiegania bezrobociu i marginalizacji społecznej.

Jako organizacja prowadzimy od 2009 roku Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu. Zgodnie z ogólnopolskimi standardami takich ośrodków tzw. OWES, ich rolą jest m.in. prowadzenie reintegracji społeczno-zawodowej. Działanie to realizujemy również w prowadzonym przez nas Elbląskim Centrum Integracji Społecznej (CIS). Uczestnicy CIS otrzymują wsparcie specjalistów takich jak doradcy zawodowi, trenerzy pracy, psycholodzy; biorą udział w kursach i szkoleniach zawodowych; odbywają również praktyki zawodowe w lokalnych firmach oraz w pracowniach CIS np. w pracowni biurowej, tapicersko-krawieckiej, stolarskiej czy gospodarczej.

Szukając nowych pomysłów na poprawę sytuacji życiowej naszych beneficjentów, natrafiliśmy na kon-

ceptję franczyzy społecznej Le Mat i nawiązaliśmy współpracę z naszym partnerem w Szwecji.

Dzięki współpracy z Le Mat Jonsered opracowaliśmy Model hostelu społecznego w prowadzonym przez nas Domu pod Cisem, który może być również stosowany przez wszystkie podmioty realizujące działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej. Wypracowane rozwiązanie może być narzędziem dla innych Centrów Integracji Społecznej (hostel jako pracownia treningowa), ale również pomysłem na działalność odpłatną lub gospodarczą w przedsiębiorstwach społecznych.

Model hostelu społecznego został wypracowany w ramach projektu „Hostel w Domu pod Cisem jako model aktywizacji społeczno-zawodowej” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Operatorem Grantu była Grupa Profesja Sp. z o.o. z Poznania. Realizacja projektu trwała od lipca 2020 do września 2021 roku. Naszym partnerem w projekcie było przedsiębiorstwo społeczne Le Mat Jonsered ze Szwecji, które z dużym powodzeniem realizuje działania aktywizujące grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w prowadzonym przez siebie Hostelu Społecznym (franczyza społeczna Le Mat) w Gminie Partille pod Göteborgiem. O efektach naszej współpracy możecie Państwo przeczytać w tym numerze Pozarządowca. Zapraszam serdecznie do lektury oraz zachęcamy do korzystania z opracowanych narzędzi. Wersja elektroniczna dostępna jest na naszej stronie www.eswip.pl/publikacje.

Odpowiedzialnie w Domu pod Cisem

W szwedzkim Le mat na śniadanie dostawaliśmy produkty z okolicznych farm. Do kawy serwowano nam praliny z pobliskiej manufaktury. Folder hostelu mówił o wszystkich miejscach, które warto odwiedzić w małym Jonsered. Le Mat to jedno z wielu punktów na mapie miasteczka, prowadzone w taki sposób, by jak najbardziej opłacało się to całej społeczności. To bliskie nam podejście, właśnie tak robimy i my, w Domu pod Cisem.

Justyna Duks

Przedsiębiorstwa społeczne prowadzą działalność w trosce o osoby oddalone od rynku pracy, w wymiarze lokalnym niejednokrotnie przykładają wagę do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju swoich społeczności zgodnie z wytycznymi przyjętymi przez członków. Szerokie pole możliwości mają w tym zakresie PES działające w obszarze turystyki. Podczas wizyty w szwedzkim Le Mat zauważyliśmy, jak ważne było dla nich angażowanie do współpracy lokalnych podmiotów.

Kupowanie od „swoich”

Hostele Le Mat kładą nacisk, by śniadania serwowane w ich ofercie składały się z produktów, które mają najbliżej siebie – od lokalnego rolnika, pszczelarza, lokalnej piekarni z tradycjami.

Dom pod Cisem nie serwuje śniadań, zachęcamy do tego, aby korzystać ze śniadań w pobliskich restauracjach, kupować produkty w naszym małym osiedlowym sklepie lub Naturalnej Żywności – przedsiębiorstwie społecznym, któremu tak samo, jak nam bliski jest zrównoważony rozwój. Przedsiębiorstwa społeczne mają szczególne miejsce w Domu pod Cisem – to strefa Targes.pl, w której promujemy wyroby wielu lokalnych PES.

Działanie w interesie społecznym

Jonsered to miejscowość, w której mieszka ok. 900 osób. Le mat jest dla mieszkańców jednym z niewielu miejsc, gdzie mogą znaleźć pracę. Dodatkowo miejsce wspiera osoby, którym na rynku pracy odnaleźć się o wiele trudniej ze względu na trudne życiowe doświadczenia, niepełnosprawność lub słabą znajomość języka. Każdy ma możliwość pracować tu na

pozarządowiec

Fot. archiwum Domu pod Cisem

100% własnych możliwości i dostaje potrzebne mu wsparcie.

Dom pod Cisem to miejsce w którym, podobnie jak w szwedzkim przykładzie, troszczymy się o lokalną społeczność, obejmując wsparciem osoby oddalone od rynku pracy. Dodatkowo w murach budynku prowadzimy dom sąsiedzki, w którym staramy się łączyć potencjały mieszkańców dzielnicy i przedsiębiorstw prowadzących tu swoje biznesy. Chcemy zaangażować ich do robienia czegoś więcej dla wspólnego dobra, rozwoju tego miejsca.

Inicjatywy, które angażują lokalną społeczność

ESWIP prowadząc Dom pod Cisem realizuje wiele inicjatyw dla lokalnej społeczności, ale także czynnie włącza się w te, które organizuje miasto (np. święto Chleba, Święteczne Spotkania Elblązan). Goście hostelu mogą stać się realizatorami tej działalności wspólnie z nami. Informujemy ich o możliwości wpłacenia nawet drobnej kwoty na tę właśnie inicjatywę.

Postawy ekologiczne

Swoją działalność wykorzystujemy także do budowania postaw ekologicznych, prowadząc działania informacyjne, realizując na dziedzińcu Domu pod Cisem wymienniki, kawiarenki naprawcze, czy warsztaty naprawiania w naszych pracowniach. Przyjmując gości do hostelu zawsze opowiadamy im o tym, czym jest prowadzony przez nasze Stowarzyszenie sklep charytatywny, jak wielki ma sens i deklarujemy chęć podzielenia się swoimi doświadczeniami w razie zainteresowania, bo wiemy, że takie działania mają rację bytu także w każdym innym powiecie. Hostel daje nam możliwość do dzielenia się naszą dobrą praktyką w obszarze GOZ z ludźmi z różnych stron Polski i zagranicy. Prowadzenie hostelu może mieć znacznie więcej wymiarów niż tylko realizację usługi noclegowej dla swoich gości. Hostel pod Cisem jest jednym z tych miejsc, w którym podejmujemy świadome działania w trosce o lokalną społeczność i ważnym jest dla nas, aby być jej integralną częścią.

Fot. archiwum Domu pod Cisem

12 miesięcy, by osiągnąć cel

Najpierw warsztaty, a potem praktyki zawodowe, a wszystko to przy wsparciu psychologa i doradcy zawodowego – tak w dużym skrócie można opisać działania Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej. Wszystko po to, by osoby niepracujące trwale wrócili na rynek pracy.

Hanna Oczoś

specjalistów deklarujemy wsparcie, zaangażowanie i pomoc w realizacji tych celów.

TROCHĘ HISTORII NA POCZĄTEK

W tym roku mija dokładnie 6 lat, od czasu jak w naszym mieście powstało Elbląskie Centrum Integracji Społecznej, utworzone przez Stowarzyszenie ESWIP. Pierwszy rok był pilotażem prowadzonym przy ulicy Związku Jaszczurczego z grupą 10 osób. Następnie ECIS mieściło się przy ulicy Szańcowej, gdzie w wynajmowanych pomieszczeniach na poddaszu prowadzone były pierwsze działania finansowane już z Europejskiego Funduszu Społecznego. Właśnie tam odbywały się pierwsze warsztaty, spotkania z uczestnikami, tworzyły się nasze pracownie (biurowa, tapicersko – krawiecka, gospodarcza i pracownia złotej rączki).

W 2019 roku Elbląskie Centrum Integracji Społecznej przeniosło się do Domu pod Cisem przy ulicy Stawidłowej 3, gdzie powstały i nadal powstają kolejne pracownie (sklepowa i renowacji mebli).

DLA KOGO JEST OFERTA ECIS?

Oferta i działania Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej skierowane są w szczególności do osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności czy osób objętych pomocą Elbląskiego Centrum Usług Społecznych. Celem naszych działań jest pomoc w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Jako Centrum Integracji Społecznej działamy w ramach ustawy o zatrudnieniu socjalnym, z której treści można zasięgnąć więcej informacji.

Jednym słowem ECIS skierowany jest dla wyżej wskazanej grupy osób, jednak to dana osoba musi sama widzieć korzyść dla siebie płynącą z udziału w ECIS. To osoba zgłaszająca się do nas, powinna wiedzieć, jaki ma cel i z czego z naszej oferty chciała by skorzystać najbardziej. My natomiast, jako zespół

NASZE DZIAŁANIA

W ramach naszej oferty można liczyć na 12-miesięczne wsparcie, które podzielone jest na etapy.

Pierwszym są warsztaty grupowe, które trwają miesiąc. Zajęcia są intensywne, bo trwają 5 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie. Podczas spotkań warsztatowych, zarówno z doradcą zawodowym, psychologiem czy pracownikiem socjalnym, przekazywane są informacje pomocne w odnalezieniu się na rynku pracy i podjęciu zatrudnienia. Jest to również czas na podnoszenie kompetencji społecznych czy wspólne poznanie się. Oprócz warsztatów odbywają się również spotkania indywidualne z każdym z uczestników, celem określenia potrzeb i celów, jakie dana osoba sobie założyła.

Kolejnym etapem są praktyki zawodowe, które trwają maksymalnie 11 miesięcy. Mogą odbywać się w jednej z naszych pracowni, bądź też u określonego przedsiębiorcy na otwartym rynku pracy. Celem praktyk jest sprawdzenie swoich możliwości czy też nabycie nowych umiejętności. Cel praktyk zależy od indywidualnego uczestnika. Dla jednego będzie to nabycie doświadczenia zawodowego, dla innego sprawdzenie się w nowej roli zawodowej, a dla jeszcze innej osoby będzie to szansa pokazania tego, co potrafi, aby zachęcić pracodawcę do zawarcia umowy o pracę.

Jednym z etapów udziału w ECIS są również szkolenia i kursy zawodowe. Nie są one obowiązkowe dla każdego z uczestników, ale dają możliwość podniesienia kwalifikacji lub całkowitego przekwalifikowania się. Szkolenia zawodowe i kursy są dobierane indywidualnie, więc istnieje ich szeroki wybór.

Jednym z najbardziej wyczekiwanych etapów w trakcie współpracy z uczestnikiem jest z pewnością moment zatrudnienia. Jest to chwila, kiedy Uczestnik

Fot. Hanna Oczkos

otrzymuje umowę o pracę i jednocześnie osiąga jeden z założonych sobie celów. W zależności od tego na jakim etapie udziału w ECIS nastąpiło zatrudnienie, tyle dana osoba jest monitorowana do ukończenia 12 miesięcy wspólnej współpracy. Ma na celu utrzymanie się danej osoby w zatrudnieniu i możliwość re-agowania na bieżąco, jeśli pojawiają się jakiegokolwiek trudności.

DLACZEGO WARTO?

Na to pytanie poprosiłam, aby odpowiedziało kilku naszych uczestników, którzy mieli możliwość skorzystania ze współpracy z nami.

„Udział w programie ECIS dał mi realny powrót na rynek pracy. Po długim okresie bezrobocia podjęłam zatrudnienie. Dzięki pomocy naprawdę zaangażowanych ludzi, którzy nie patrzą na papierki tylko na człowieka, odzyskałam wiarę w siebie i swoje możliwości. Dzięki ich wsparciu pracuję już ponad 4 lata w jednej firmie i jestem bardzo zadowolona. Obawiałam się, że po latach spędzonych w domu z dziećmi jestem w beznadziejnej sytuacji i nigdzie nie znajdę zatrudnienia. Ludzie, którzy tam pracują poświęcają swój czas, wysiłek dla Uczestników. Starają się pomagać w każdej sytuacji i o każdej godzinie. Mimo, że kurs skończyłam ponad 4 lata temu, to wiem, że dalej mogę na nich liczyć.” **Magdalena**

„ECIS odmienił moje życie o 180 stopni... ja już byłam maksymalnie chyba wypalona zawodowo... a dziś?”

Dziś jest tak, że codziennie chętnie idę do pracy... Polecam każdemu, kto stanął pod ścianą, tak jak ja uważając, że już w moim wieku nic nie jestem w stanie zrobić i jest się skazanym codziennie zmuszać się by wyjść do pracy. Poznałam mnóstwo fantastycznych ludzi, z niektórymi wciąż utrzymuję dość bliskie relacje...”

Edyta

„Dlaczego warto? - bo możemy wyrwać się ze swojej codzienności - bo mamy możliwość przyjrzenia się sobie z innej perspektywy - bo poznajemy innych ludzi i ich środowiska - bo wreszcie możemy przekonać się jaką ogromną wartość my ludzie dla siebie stanowimy Co mi to dało? - wyszłam ze swojej szuflady na zewnątrz - postanowiłam się odważyć i przekwalifikować się - ukończyłam jeden w wielu kursów jakie oferuje ten właśnie projekt - podjęłam pracę, w której pracuję do dnia dzisiejszego - jestem szczęśliwa, że w odpowiednim dla siebie czasie tam się znalazłam. Projekt świetny, bo ludzie tam pracujący wiedzą co robią, są profesjonalni, noszą w sobie wiele empatii..... Polecam każdemu.” **Ania**

GDZIE NAS ZNALEŹĆ?

Zapraszamy do kontaktu z nami w **DOMU POD CISEM przy ulicy Stawidłowej 3 w Elblągu, bądź telefonicznie pod numerem 734 218 300.**

Społecznie w Elblągu, przy ulicy Stawidłowej 3

Gościnne progi Domu pod Cisem otwarte są dla każdego. Można zrobić zakupy w sklepie charytatywnym, spotkać się z przyjaciółmi w kawiarni lub włączyć się w działania Domu Sąsiedzkiego. Chętni mogą także wspierać działania w ramach Funduszu Grantowego Stowarzyszenia ESWIP.

Sylwia Warzechowska

Na pierwszy rzut oka to po prostu budynek z czerwonej cegły. Jednak każdy, kto przekroczy progi Stawidłowej 3 przekona się, że to miejsce z duszą. Na parterze znajduje się sklep charytatywny, czyli miejsce, gdzie można kupić przedmioty „z drugiej ręki”. Prawie cały asortyment stanowią rzeczy ofiarowane przez mieszkańców Elbląga i okolic, a dochód ze sprzedaży zasila Fundusz Grantowy Stowarzyszenia ESWIP.

To osoby wrażliwe społecznie wspierają działania Stowarzyszenia, robią to poprzez właśnie darowizny rzeczowe, przekazywanie 1% lub darowizny finansowe. Pozyskane w ten sposób fundusze pozwalają przyznawać granty do 1 tysiąca złotych na Pomoc Sąsiedzką i Program Impuls. Wszystko po to, by uwrażliwić mieszkańców Elbląga i okolic oraz zachęcać ich do społecznych działań.

Fundusz pomaga pomagać

- Głównym celem funduszu jest aktywizacja społeczna mieszkańców, uczenie ich organizowania się w celu świadczenia pomocy słabszym, dbałości

o miasto czy środowisko – podkreśla Arkadiusz Jachimowicz, prezes Stowarzyszenia ESWIP. – Fundusz pomaga pomagać. Warunkiem pozyskania grantu nie jest tylko zła sytuacja osoby, ale to, że grupa dostrzegła tę sytuację i zdecydowała się podjąć działania pomocowe.

Na parterze Domu pod Cisem mieści się Galeria Darczyńców, czyli miejsce, gdzie honorowane są osoby, które w znaczny sposób przyczyniły się do społecznej działalności Stowarzyszenia ESWIP.

- Jeżeli robisz coś, co cię inspiruje i daje ci dużo energii to też chcesz spędzać czas z ludźmi, którzy myślą podobnie. Tak też jest właśnie tutaj - w Domu pod Cisem – mówi Mateusz Jachimowicz, fundraiser Stowarzyszenia ESWIP. - Spotykamy się z wolontariuszami, darczyńcami, ludźmi, którzy otrzymali od nas wsparcie finansowe, osobami, które przekazały 1% na nasz Fundusz Grantowy i wieloma innymi. Przyjeżdżają elblążanie i nie tylko, aby przekazać darowizny rzeczowe. Obiektem opiekują się serdeczni ludzie – instruktorzy, renowatorzy, uczestnicy Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej, którzy zawsze z uśmiechem na twarzy witają każdego gościa. Sprawiają, że to miejsce po prostu nie jest obce.

Fot. Kuba Qbi Strumiński

Dzień Darczyńcy

Najważniejszym wydarzeniem w roku jest Dzień Darczyńcy. To wieczór, kiedy można zrzucić oficjalną, służbową kurtynę i poznać się bliżej.

- Budujemy w ten sposób więź, która jest stale umacniana w ciągu roku. Otaczamy się ludźmi, którzy rozumieją sens pomagania i możemy budować z nimi relacje w miejscu, które jest odzwierciedleniem działań społecznych - Domu pod Cisem – podkreśla Mateusz Jachimowicz.

Podczas Dnia Darczyńcy nie może zabraknąć osób, które troszczą się o innych, takich jak na przykład Marta Apanowicz z grupy Oddam Obiad.

- Otrzymane fundusze z programu Pomoc Sąsiedzka przeznaczaliśmy na zakup jedzenia, środków czystości, kupiliśmy także żarówki i paliwo do samochodu. Dla niektórych tysięcy złotych to może niewiele, ale są ludzie dla których to mnóstwo pieniędzy – mówi Marta Apanowicz.

- Wszystkie osoby, które nas wspierają zasługują na szacunek. Są to nasi przyjaciele, a przecież z przyjacielem chce się mieć jak najlepsze relacje. Poznają ludzi, którzy potrafią się dzielić, pomagają, poznają i tych, którzy tą pomoc otrzymują – dodaje fundraiser Stowarzyszenia ESWIP.

Aktywność społeczna elblązan

Z badań CBOS wynika, że 80% mieszkańców nie działa społecznie, 50% nie wspiera sąsiadów. Z naszych

Fot. Kuba Qbi Strumiński

doświadczeń wynika, że bierność jest zdecydowanie większa. Prawie tyle samo osób (77%) deklaruje jednak, że „Ludzie tacy jak ja, działając wspólnie, mogą pomóc potrzebującym lub rozwiązać niektóre problemy swojego środowiska, osiedla, wsi lub miasta”. Ta deklaracja zachęciła do tworzenia Funduszu Grantowego. Badanie partycypacji obywatelskiej elblązan przeprowadzone w 2014 roku przez Millward Brown na zlecenie Stowarzyszenia ESWIP stwierdza: „Poziom aktywności obywatelskiej mieszkańców Elbląga należy określić jako niższy, niż przeciętnie w Polsce”. „Należy przywrócić mieszkańcom Elbląga poczucie, że mogą mieć wpływ na sprawy miasta oraz odbudować w nich poczucie dumy i solidarności z bycia elblążaninem”. Wszystko wskazuje na to, że dzięki Funduszowi Grantowemu Stowarzyszenia ESWIP może tak się stać.

Fot. archiwum Republiki Ściborskiej

Na turystycznej mapie Warmii i Mazur

Jeszcze dekadę temu w jednym z najbardziej turystycznie atrakcyjnych regionów naszego kraju, jakim są Warmia i Mazury, próżno było szukać usług noclegowych świadczonych przez przedsiębiorstwa społeczne. Na szczęście, dzięki inicjatywom wielu wspaniałych ludzi i wsparciu Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej ten stan uległ zmianie. Obecnie na terytorium naszego regionu funkcjonuje już ponad dziesięć podmiotów realizujących cele społeczne i jednocześnie oferujących właśnie usługi noclegowe, co warto podkreślić - w różnych konwencjach.

Łukasz Łechtański

Pierwszy z przykładów to miejsce nietuzinkowe pod wieloma względami. Stowarzyszenie im. Św. Franciszka z Asyżu prowadzące w jednej z urokliwych mazurskich wsi - Republikę Ściborską to miejsce, które nie szuka „nowoczesnych rozwiązań”. Dariusz i Justyna Morsztyn, razem z synami, tworząc to niezwykle miejsce - za nowoczesność uznają – MĄDRE WYKORZYSTANIE DOROBKU PRZODKÓW.

Republika Ściborska (Banie Mazurskie)

Życie w nieskażonej, dziewiczej przyrodzie w taki sposób, aby czuć jak najmocniej swój związek z naturą – to jest potrzeba, którą realizują. Wychodzą z założenia, że odpoczynek od wirtualnego i zwirowanego świata jest dla obecnego człowieka (szczególnie dużych miast) niezwykle ważny. Dlatego na terytorium Republiki Ściborskiej nie ma zasięgu telefonów, plastiku, jednorazowych opakowań, toi

Fot. archiwum Stowarzyszenia Sportów Wodnych

toi, grillów i tym podobnych wytworów cywilizacji. Zamiast tego mają zdrowe domy z drewna, zdrowe warzywa z ziemi od kilkudziesięciu lat wolnej od pestycydów, ekologiczną pasiekę pszczół (kultywują kilkusetletnią tradycję rodzinną), własne zioła i naturalny las, a także najczystsze powietrze w Polsce (stacja badań to potwierdzająca znajduje się 15 km od Ściborek).

Jedną z atrakcji dla odwiedzających Republikę Ściborską jest możliwość przenocowania w jednej z wybudowanych/odtworzonych chat traperskich. Do wyboru jest:

- Replika chaty traperskiej z filmu „Ostatni Traper”, której pierwowzór to chata istniejąca do dziś w okolicach Dawson City na Yukonie. Wybudowana ją na potrzeby filmu przez trapera z Yukonu, a w filmie buduje ją główny bohater – Norman Winter.
- Replika chaty traperskiej z filmu „Jeremiah Johnson”, która w oryginale występowała jako scenografia. Wyposażona w piec kamienny i repliki XIX-wiecznych filmowych mebli traperskich.
- Odtworzona z resztek materiałów pozostałych po powstałej około 100 lat temu chacie, która została wyposażona i odtworzona dokładnie tak jak

na zdjęciach z lat 70-tych, za czasów funkcjonowania w niej bazy Uniwersyteckiego Klubu Turystycznego Unikat.

- Chata puszczańska Ernesta Thomsona Setona (twórcy Woodcraftu). Zaprojektowana przez niego dla zastępu skautów, którzy mogli ją wybudować za niewielką kwotę z odpadów drzewnych. Jest wyposażona w liczne miejsca do spania (nawet do kilkunastu osób), piecyk grzewczy, harcerski wystrój.
- Oprócz chat na terytorium Republiki Ściborskiej można również skorzystać z innych usług, takich jak przejażdżka psim zaprzęgiem, zwiedzanie: trasa krótka lub długa, bania ruska lub ziołowa po uralsku, czy wyprawy w dzicz z Biegnącym Wilkiem. Republika cały czas się rozwija, a jej oferta już wkrótce poszerzy się o pijalnię ziół zlokalizowaną w odrestaurowanym kamiennym budynku należącym niegdyś do zabudowań istniejącego gospodarstwa.

Stowarzyszenie Sportów Wodnych (Iława)

Kolejnym przykładem przedsiębiorstwa społecznego działającego na terytorium naszego regionu w branży turystycznej i oferującej usługi noclegowe

Fot. archiwum Kaczego Bagna

jest Stowarzyszenie Sportów Wodnych. To podmiot z Ławy, który ma ponad 25-letnią historię, a do którego priorytetów należy umożliwianie uprawiania dyscyplin sportowych związanych ze sportami wodnymi, prowadzenie zajęć sprzyjających rozwojowi fizycznemu wychowanków, rozwijanie zamiłowań do uprawiania sportu i turystyki. Jak sami definiują - ich rolą jest aktywne zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, prowadząc zajęcia z żeglarstwa.

Sztandarową imprezą stowarzyszenia są Regaty Pomarańczowe. Rokrocznie regaty te przyciągają do Ławy liczną grupę młodych żeglarzy z całej Polski – rekord frekwencji tych regat jest imponujący - 389 uczestników.

Jako punkt na noclegowej mapie Ławy stowarzyszenie zaistniało jednak niedawno. Na początku 2021 roku dzięki wsparciu w ramach OWIES Elbląg pozyskało środki na adaptację budynku i aktywa niezbędne do otwarcia hostelu dla gości odwiedzających Ławę. W ramach projektu zatrudnione zostały trzy osoby do obsługi obiektu dysponującego trzydziestoma miejscami noclegowymi. Hostel urządzony jest w stylu żeglarskim. Wszystkie pokoje posiadają swoje łazienki, a część z nich niewielkie aneksy kuchenne. Z pewnością zlokalizowany w samym sercu miasta nad Jeziorakiem - Grand Hostel Ława to miejsce, które warto odwiedzić planując pobyt nad najdłuższym jeziorem w Polsce.

Kacze Bagno (Kurzętnik)

Trzecim miejscem o którym z pewnością warto wspomnieć również w kontekście usług noclegowych jest rozpoznawalne w świecie społeczników Warmii i Mazur - Kacze Bagno - Miejsce Inicjatyw Pozytywnych. Opisując to miejsce warto zacząć od historii.

Kacze Bagno to dawna warownia, baszta krzyżacka służąca ochronie pobliskiego zamku. Jeszcze do 2005 roku stała tu zwykła obora. Dziś miejsce, zgodnie z nazwą, angażuje pozytywnie zakręconych i inicjuje aktywne spędzanie czasu. Od ponad 15 lat do Kaczego Bagna przyjeżdżają grupy z całej polski jak i z zagranicy. Ośrodek działa w oparciu o swój autorski projekt edukacyjny, stworzony na założeniach pedagogiki alternatywnej, animacji społecznej, socjoterapii oraz morskiego wychowania młodzieży. Ten nowoczesny projekt polega na kształtowaniu charakterów, rozwoju osobowości, zdolności organizacyjnych i interpersonalnych. Wyzwała inicjatywę, inspiruje, pobudza wyobraźnię, integruje, bawi i uczy. Od samego początku powstania projektu wiadomo było, że nieodłącznym jego elementem ma być własna baza noclegowa. Oferta noclegowa z czasem zaczęła ewoluować. Od usługi zarezerwowanej jedynie dla uczestników eventów odbywających się na terenie Kaczego Bagna, aż po dzisiejszy jej kształt gdzie w chwili obecnej przedsiębiorstwo dysponuje:

Fot. archiwum Domu pod Cisem

- salą noclegową dla 40 osób (stworzoną na wzór kubryku na żaglowcu) z łózkami piętrowymi, wyposażoną w 5 łazienek z prysznicami - osobno dla kobiet i mężczyzn
- salą noclegową dla 20 osób z łózkami piętrowymi z aneksem kuchennym oraz 2 łazienkami
- Dwoma pokojami 3 - osobowymi z własnymi łazienkami

Oferta niebawem poszerzy się również o bardzo ciekawy punkt, mianowicie „słomiano” – gliniany domek składający się z dwóch 6-osobowych apartamentów. Co ciekawe budynek został wybudowany w tradycyjnej metodzie z użyciem drewna, słomy i gliny jako podstawowych budulców. Jeżeli odwiedzicie Kacze Bagno to więcej o samej technologii budowy tego obiektu z pewnością opowie Wam Michał Łapiński – dobry duch tego miejsca i jeden z jego twórców.

Kacze Bagno to niewątpliwie jedno z tych miejsc na Ziemi, gdzie można przenieść się na chwilę do „innego świata”, zapomnieć o troskach dnia codziennego, pędzie, cyfrowym świecie i przypomnieć sobie co znaczy relaks w pełnym tego słowa znaczeniu.

Dom pod Cisem (Elbląg)

Na sam koniec, jak nakazuje skromność, chciałbym przytoczyć przykład naszego stowarzyszenia, które od zeszłego roku również zalicza się do grona przed-

siębiorstw społecznych działających na rynku usług noclegowych. Hostel w Domu pod Cisem to pomysł na częściowe wykorzystanie przestrzeni pięknie odrestaurowanej nieruchomości, której jesteśmy dumnymi właścicielami. Na najwyższym piętrze tego ponadstuletniego budynku znajduje się klimatyczny hostel z 5 pokojami, które swoją nazwą i wystrojem nawiązują do wartych uwagi miejsc Elbląga i okolic. Tematy przewodnie pokoi to: elbląski port, osada Truso, Bazantarnia, jezioro Drużno i starówka. Wszystkie pokoje posiadają swoje łazienki, a do dyspozycji gości jest też w pełni wyposażona kuchnia, przestronny taras z widokiem na port i niewielki ogród w którym można zrelaksować się siadając w drewnianej altanie.

Miejsce to jest nie tylko źródłem przychodu stowarzyszenia. Wspaniale wpisuje się również w jego działalność społeczną. W utrzymanie hostelu angażują się podopieczni Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej, który swoją siedzibę ma właśnie w Domu pod Cisem. Model ten pozwala uczestnikom CIS na przetestowanie nabytych umiejętności w realnym środowisku pracy przedsiębiorstwa.

Tradycyjnie już zachęcając do odwiedzin obiektów noclegowych Warmii i Mazur, na zakończenie zapraszam do Elbląga, gdzie w okolicach portu, niecały kilometr od starówki znajduje się budynek w którym swoje usługi noclegowe, ale przede wszystkim misję społeczną realizuje Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych.

Naczelną wartością są ludzie

Hotel Le Mat Jonsereds Fabrike położony jest w pięknym miejscu – w pofabrycznych budynkach przy końcu miejscowości, gdzie uwagę przykuwa zaporą kończąca drogę. Chciałoby się rzec, że to taki trochę "koniec świata". Okazało się, że właśnie tutaj, na końcu drogi, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mają szansę na rozpoczęcie całkiem nowego kierunku w swoim życiu.

Elżbieta Basiukiewicz

Le Mat Jonsereds Fabriker to niewielki (liczący około 23 pokoi) hotel prowadzony przez przedsiębiorstwo społeczne według zasad franczyzy społecznej. Elisabet Abramsson i Par Olofsson przedstawili nam główne idee towarzyszące przy zakładaniu i rozwijaniu działalności hotelu. To właśnie tutaj osoby bezrobotne podejmują praktyki, zapoznają się z tajnikami zawodu hotelarza i włączają się w życie lokalnej społeczności. Większość osób to imigranci, więc w trakcie codziennych zajęć uczą się także języka szwedzkiego.

Codziennie spotkania zespołu

Jak podkreślają osoby prowadzące hotel, naczelną wartością są ludzie. Głównym celem jest integracja społeczna, a hotel jest narzędziem do osiągnięcia tego celu. Miejsce to powstało, by osoby w trudniejszej sytuacji życiowej, bezrobotne, wypalone zawodowo, nieznające języka, wychodzące z nałogów czy innych „zakrętów” życiowych, mogły otrzymać wsparcie. Udzielane jest ono na zasadzie współpracy, gdzie każdy ma szansę poczuć się częścią przedsiębiorstwa. Jest włączany do różnych zadań. Każdy ma szansę pracować na swoje 100%. I tutaj kluczowym staje się rozpoznanie tych 100%. Praca indywidualna, rozmowy specjalistów i budowanie takiej motywacji w ludziach, aby sami chcieli dać z siebie to, co najlepsze.

Ważnym narzędziem w budowaniu poczucia więzi z przedsiębiorstwem są codzienne krótkie spotkania zespołu. Na takim zebraniu są oczywiście omawiane zadania do wykonania na dany dzień – pokoje do sprzątnięcia, plan przyjazdu gości, omówienie ewentualnych wydarzeń. Każdy ma możliwość wglądu w aktualną sytuację hotelu i powiedzenia innym

„dzień dobry”, poznania się nawzajem, podzielenia się uwagami, aby na przykład wieczorna zmiana też umyła w zmywarce naczynia. Każdy głos jest słuchany i zapisywany. Uczestnicy spotkania mogą poczuć się integralną częścią zespołu, a nie tylko pracownikami wykonującymi zadania.

Mogę iść do przodu

Sposób nauki nowych pracowników opiera się na przekazywaniu wiedzy i wdrażaniu w praktykę już przyswojonych umiejętności przez tych, którzy zdobyli je wcześniej. Dzięki takiemu rozwiązaniu uczą się uczyć innych. Jest to cenna umiejętność podnosząca poczucie własnej wartości, a jednocześnie pokazująca w prosty sposób nowoprzyjętym, że droga rozwoju jest otwarta dla każdego. Pozwala myśleć: „Przecież ten, który mnie dziś uczy, jeszcze niedawno był w mojej sytuacji. Czyli ja też mogę iść do przodu”.

Fot. Elżbieta Basilukiewicz

Kolejnym narzędziem aktywnego włączania jest system: każdy uczy się kolejno wszystkich czynności. To daje systemowi możliwość samokontroli. Dzięki temu każdy wie, jak powinno się wykonywać poszczególne czynności i jest w stanie skutecznie naprowadzić uczącego się do wykonywania zadań w najlepszy sposób. Wszystko odbywa się na zasadzie współpracy. W codziennej pracy uczestniczą wszyscy łącznie z członkami zarządu, którzy raz w miesiącu mają dyżury i wykonują wszystkie prace. Sprzątanie pokoi, przygotowanie śniadania, sprzątanie jadalni itd.

Praktyk potrzeb ludzkich

Jak podkreśla Elisabet Abramsson, najtrudniejszą sprawą jest, aby w codziennych kontaktach nie pokazywać swojej wyższości, aby dać ludziom odczuć, że jesteście sobie równi. Kluczowy jest sposób komunikacji: forma, otwartość, ciągłość informacyjna, ton, treść, postawa we wzajemnych kontaktach. Elisabet podzieliła się z nami również tym, że przez wszystkie lata swojej pracy, nie zapomniała dla kogo pracuje i zawsze, pomimo wielu zajęć na różnych szczeblach piastowanych w obszarze ekonomii społecznej, miała bezpośredni kontakt z ludźmi w trudnej sytuacji życiowej. Przez wszystkie te lata dbała, aby pracować

bezpośrednio z grupą, mieć wgląd w bieżące potrzeby ludzi, czerpać inspirację oraz realnie wspierać konkretne osoby – wszystko to, aby nie zostać "teoretykiem" potrzeb ludzkich.

Wszyscy w hotelu wiedzą, że najważniejsi powinni być goście. Dlatego tak dużą wagę przywiązuje się do jakości wykonywania usługi. Wiadomo, że jeśli goście nie przyjadą, to istnienie hotelu będzie bezsensowne. A co za tym idzie, szansa na pozytywną zmianę w życiu może zniknąć.

Ciągłą trudnością jest wypracowywanie równowagi – bilansu pomiędzy wymiarem biznesowym, a aspektem społecznym przedsięwzięcia. Na tym polu pomocna jest ścisła współpraca z jednostkami samorządowymi, lokalnymi przedsiębiorcami, agencją turystyczną, mediami, Uniwersytetem w Goteborgu itp. Gospodarze podzielili się z nami też historią pokonywania różnych trudności w stworzeniu tego miejsca. Hotel należy do stowarzyszenia, jest częścią sieci La Mat powstałej w 1985 roku we włoskim Treście. LE Mat tworzy miejsca pracy na wysokim poziomie, wspiera w rozwoju zawodowym oraz uzyskaniu niezależności ekonomicznej i życiowej pracujących tu osób. Stwarza przyjazne warunki rozwoju. Jak nam powiedzieli pracownicy: często bardzo trudno się zdecydować, aby tu przyjść, ale gdy już się tu trafi, to nie chce się wychodzić z pracy.

Alternatywne podejście do turystyki

W dzisiejszych czasach trudno przecenić jest znaczenie marketingu i promocji. Każde przedsiębiorstwo chcące zaistnieć na rynku i odnosić sukcesy musi sięgnąć po narzędzia marketingowe, aby dotrzeć do jak największej liczby odbiorców z własnymi produktami czy usługami. Dlatego też przedstawiciele hotelu Le Mat zwrócili się do Związku Turystyki Zachodniej Szwecji - organizacji zajmującej się rozpowszechnianiem i promowaniem uroków regionu oraz współpracą z przedstawicielami różnych gałęzi branży turystycznej w celu nawiązania współpracy.

Dorota Zaniesienko

Lisa Rydenlund, przedstawiciel handlowy i marketingowy hotelu Le Mat Jonsereds Fabriker do współpracy z Izłą Turystyki Szwecji Zachodniej przybliżyła nam zakres i charakter wspólnych działań. Współpraca dotyczy głównie promowania hotelu jako doskonałego miejsca noclegowego dla najprzeróżniejszych kategorii gości odwiedzających miejscowość Jonsered i jej przepiękne okolice. To również wypracowywanie specjalnych ofert w celu zachęcenia jak największej ilości osób do odwiedzenia hotelu.

Wypoczynek na miejscu

Obecny ogólnoswiatowy kryzys związany z pandemią koronawirusa postawił przemysł turystyczny (nie tylko) w obliczu niezwykle trudności. Oferta hotelowa oraz towarzyszące jej specjalne promocje muszą być na bieżąco dostosowywane do stale zmieniających się warunków zdrowotnych, ekonomicznych, politycznych, społecznych, klimatycznych, kulturalnych i modowych. A w modzie w Szwecji króluje Staycation - wypoczynek na miejscu – bycie turystą we własnym kraju lub mieście. Ten nienajnowszy już trend w zrównoważonej turystyce uległ globalnej aktualizacji, a w Szwecji to pierwsze przykazanie i niemal obowiązujący już powszechnie styl życia.

Niemalą wpływ na zdecydowane postawy ekologiczne Szwedów, czy może bardziej wyrazicielem owych postaw jest znana na całym świecie nastoletnia szwedzka aktywistka klimatyczna Greta Thunberg, wzywająca Szwedów między innymi do rezygnacji z samolotów, jako środka transportu.

Pojęcie staycation narodziło się w czasie kryzysu rynkowego w 2008 roku, z powodu którego wiele gospodarstw domowych zostało zmuszonych do ogra-

Fot. Elżbieta Baslukiewicz

Fot. Dorota Zamieszienko

POZARZĄDOWIEC

niczenia wydatków, a co za tym idzie, ograniczenia budżetu wakacyjnego. Brak pieniędzy na wyjazd za granicę stał się przyczyną, dla której wiele osób zaczęło (ponownie) odkrywać swoje najbliższe otoczenie. Równocześnie zaczęła wzrastać świadomość negatywnego wpływu masowej turystyki na środowisko, zwłaszcza w odniesieniu do szeroko pojętego transportu oraz przeciążenia demograficznego popularnych miejsc takich jak np. Paryż, Barcelona czy Wenecja.

Staycation wydaje się być świetnym rozwiązaniem na powyższe wyzwania. To wspaniały sposób na spędzenie udanych wakacji wspomagający jednocześnie finanse i środowisko. W rzeczywistości przebywanie blisko domu eliminuje budżet na zakwaterowanie i transport. Preferowany jest tu transport publiczny, rowery, skutery elektryczne lub po prostu spacer.

Staycation to forma turystyki alternatywnej, w pełni zgodna z trendem „slow tourism”, co oznacza nieśpieszną, zrelaksowaną turystykę, która zaprasza do życia w chwili obecnej. Zachęca do odkrywania pobliskich krajobrazów i spędzania więcej czasu na świeżym powietrzu na łonie natury z najbliższymi ludźmi, z przyjaciółmi i rodziną.

Alternatywne podejście do turystyki

W Szwecji słowo staycation zastępowane jest słowem hemester wywodzącym się bezpośrednio z języka szwedzkiego i będącym połączeniem słów hem-dom i słowa semester - wakacje. Zatem w dosłownym znaczeniu słowo Hemester to wakacje w domu i jest używane do mówienia o wakacjach w dowolnym miejscu w kraju. Szwedzi stworzyli to słowo kilkadziesiąt lat temu, zanim jeszcze stali się jedną z najchętniej podróżujących nacji na świecie. Alternatywnym słowem do hemester jest słowo svemester, od Sverige (Szwecja) + semester (wakacje). Hemester to aktywny wypoczynek bliżej natury i w zgodzie z naturą.

W roku 2020 staycation nabrał szczególnej mocy i nowego znaczenia w związku z pandemią COVID-19, która tak bardzo wpłynęła na podróżowanie, zakwaterowanie i inne sektory związane z turystyką. Staycation w obecnym, bezprecedensowym czasie to już nie tylko moda i alternatywne podejście do turystyki. Staycation to konieczność, jedyny sposób na spędzenie długiego czy krótkiego urlopu, wynikający z warunków od nas niezależnych. W wielu przypadkach staycation zaważy się do pozostania w domu

Fot. Dorota Zaniesienko

i uczestniczenia w zajęciach rekreacyjnych w najbliższej okolicy, często również przy znacznych ograniczeniach czasowych.

Przemysł turystyczny, a więc i hotele, walczy w obecnej chwili o przetrwanie. Stąd tak ważne jest wypracowanie odpowiednich ofert skierowanych do potencjalnych klientów. Hotel Le Mat w swoich ofertach nawiązuje głównie do walorów historycznych i krajo-
brazowych okolicy.

Z kart historii

Jonsered to urokliwe miejsce o niepowtarzalnym charakterze. Pierwszą rzeczą, która zwróciła naszą uwagę po przybyciu do tej niewielkiej, bo liczącej zaledwie około tysiąca mieszkańców miejscowości położonej w gminie Partille niedaleko miasta Göteborg, to jej całkowicie nie skandynawski charakter. Miejsce przypominało raczej brytyjskie miasteczko. Okazało się, że nasze odczucia nie były pozbawione realizmu. Jonsered bowiem zostało rozbudowane przez szkockiego przemysłowca Williama Gibsona.

William Gibson założył w 1825 roku wraz z Alexandrem Keillerem firmę Gibson & Keiller, która prowadziła przędzalnię lnu i konopii w Göteborgu. Firma przeniosła się do Jonsered w 1832 roku i ostatecznie stała się fabrykami Jonsereda – Jonsereds Fabriker. Jednym z pierwszych głównych produktów wytwarzanych w fabryce było płótno żaglowe. Jonsered był zdominowany przez rodzinę Gibsonów do lat dwudziestych XX wieku, a ich firma pozostawała siłą napędową lokalnej społeczności. Dzięki fabryce miejscowość rozrosła się w ciągu kilku dziesięcioleci z małej wioski do modelowej społeczności przemysłowej, w której pracownicy otrzymali praktyczne mieszkania, niezawodną opiekę zdrowotną i dobrze

prosperującą szkołę. Ukoronowaniem wszystkiego był założony przez Gibsona piękny ogród, który znajdował się tuż obok jego rezydencji. Niestety, po zamknięciu fabryki ogrody stały się tylko wspomnieniem. Ale dzięki wyczerpującym badaniom architekta krajobrazu Kolbjörna Waern'a można było rozpocząć projektowanie nowego ogrodu w 2010 roku. I tak narodziły się Jonsered Gardens, niewątpliwie znacząca atrakcja turystyczna regionu.

Dzięki dziedzictwu sięgającemu XIX wieku ogrody znajdują się w czołówce pod względem uprawy organicznej, a także ważnym elementem działań społecznych. Tutaj bowiem odbywają praktyki zawodowe osoby objęte programem społecznym przez gminę Partille.

Urokliwe krajobrazy

Po zamknięciu Fabryki Jonsereds miejscowość przekształciła się w przedmieście dla osób dojeżdżających do pracy w Göteborgu i Partille. Do Jonsered można dojechać pociągami podmiejskimi przez stację kolejową, która została otwarta w 2000 roku. W historycznych budynkach fabrycznych zagościły firmy i przedsiębiorstwa prowadzące zróżnicowaną działalność. Jedną z tych firm jest hotel Le Mat – przedsiębiorstwo społeczne, funkcjonowanie którego, a właściwie bliższe jego poznanie było celem naszej wizyty.

Okolica słynie z atrakcyjnych tras spacerowych, jak np. 71-kilometrowa trasa Gotaleden z dziewięcioma etapami między Gothenburgiem a miejscowością Alingsås. Etap 4 rozpoczyna się w Jonsered, a ścieżka spacerowa jest przyjemna i urozmaicona lasami, terenami miejskimi, pastwiskami, jeziorami i wieloma wspaniałymi punktami widokowymi. Ścieżka zaczyna się i kończy w centrum Göteborga.

Specyfika obszaru ma wpływ na rodzaj pakietów promocyjnych hotelu Le Mat. Są to na przykład specjalne oferty weekendowe, „koszyki piknikowe” itp.

Jednym z ciekawszych przedsięwzięć marketingowych hotelu jest specjalna oferta festiwalowa związana z Festiwalem Filmowym co roku odbywającym się w Göteborgu. Jednak w tym roku z uwagi na wciąż panującą pandemię koronawirusa Göteborg Film Festival 2021 trwający od 29 stycznia do 8 lutego nie miał konwencjonalnego charakteru. Bez tłumów, bez imprez towarzyszących, bez wysprzedanych biletów do kin. Tegoroczny festiwal, przybrał formę wirtualnej eksploracji nowego świata wyłaniającego się w następstwie pandemii. Nad organizacją tej nowej formy festiwalu czuwali organizatorzy Festiwalu, Izba Turystyczna Zachodniej Szwecji oraz hotele z regionu.

Największym wyzwaniem jest przetrwanie pandemii

- Le Mat to integracyjne przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoby pracujące w hotelu mogą również zostać członkami i właścicielami spółdzielni – mówi Elisabet Abramsson, z którą rozmawiamy o kulisach prowadzenia hotelu w Szwecji i wrażeniach po pobycie w Domu pod Cisem.

Sylwia Warzechowska

- Czym jest dla Ciebie prowadzenie hostelu? Co jest największym wyzwaniem?

- Głównym powodem prowadzenia przeze mnie - a właściwie, przez nas - hotelu jest stworzenie pracy dla tych z nas, którzy są najbardziej oddaleni od rynku pracy. Le Mat to integracyjne przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoby pracujące w hotelu mogą również zostać członkami i właścicielami spółdzielni. Największym wyzwaniem jest teraz przetrwanie pandemii i niezwykle trudnej sytuacji ekonomicznej. W przeciwnym razie największym wyzwaniem jest zrównoważenie odpowiedzialności społecznej z finansami oraz włączenie uczestników do wszystkich części przedsiębiorstwa.

- Inni uczą się od Ciebie systemu współpracy z osobami powracającymi na rynek pracy. O co najczęściej Cię pytają, co jest najważniejsze?

- Przez ostatnie około dwadzieścia lat odnosiliśmy w Szwecji spory sukces dzięki naszemu modelowi biznesowemu dla WISE (przedsiębiorstwa społeczne zintegrowane z pracą) i dzielenie się naszymi doświadczeniami jest fantastyczną satysfakcją. Najważniejszą częścią pracy jest włączenie społeczne i zaufanie do wszystkich ludzi i ich umiejętności.

- Odwiedziłaś Elbląg i hostel w Domu pod Cisem, jakie wrażenia?

- Zaopiekowaliście się nami bardzo profesjonalnie i w sposób włączający, co sprawiło, że czuliśmy się mile widziane. Jesteśmy pod ogromnym wrażeniem działań w Domu pod Cisem. Jesteście dobrze zorganizowanymi, niesamowicie dobrymi i serdecznymi ludźmi. Wizyta w Elblągu to wspomnienie na całe życie i przyznam się, że chętnie wrócę do Domu pod Cisem.

- Co możesz nam powiedzieć, aby jeszcze lepiej prowadzić nasz hostel?

Fot. archiwum prywatne

- Myślę, że serwowanie śniadania jest ważne, jeśli chcecie dotrzeć do innych grup docelowych. Dla nas było to miłe doświadczenie zarówno poznanie lokalnych produktów w hostelu, jak i krótki spacer do restauracji. Myślę, że byłoby jeszcze „fajniej”, gdyby śniadanie w formie bufetu było po prostu podawane w Waszej kawiarni.

- Jesteś częścią sieci hoteli działających w duchu ekonomii społecznej. Opowiedz mi o tym pomysle, czy polecasz franczyzę społeczną innym organizacjom pozarządowym?

- Wierzę, że wszyscy w świecie organizacji pozarządowych wolą rozmawiać o ekonomii społecznej, czerpiąc korzyści z większej współpracy i uczenia się od siebie nawzajem. Dla nas ważna była wspólna praca, gdy staliśmy się członkami UE. Dotyczy to również wartości spółdzielczych i równej wartości wszystkich ludzi. Wierzę, że współpraca może odbywać się na różne sposoby, gdzie franczyza społeczna jest jednym z modeli, a rozwijana jako sieć lub sieć wolontariacka, stajemy się silniejsi. Może jest to nawet ważniejsze, jeśli prowadzisz działalność gospodarczą w sektorze turystycznym.

Szwedzkim okiem na franczyzę społeczną

Temat franczyzy jest już w sferze gospodarki powszechnie znany. Coraz istotniejszą rolę model oparty o prowadzenie działalności pod wypromowanym i często już rozpoznawalnym brandem odgrywa również w ekonomii społecznej. W chwili obecnej takich inicjatyw jest kilka, lecz żadna z nich nie ma jeszcze rozpoznawalności większej niż na poziomie lokalnych społeczności. Powstanie dobrze funkcjonującej franczyzy społecznej wiąże się bowiem nie tylko z odpowiednim jej zaplanowaniem i samym wdrożeniem modelu. Wymaga też czasu i konsekwencji w budowaniu marki.

Łukasz Łechtański
Dagmara Bielawska

W trakcie wizyty w Szwecji pracownicy ESWIP odwiedzili organizację Le Mat Sweden, która w Jonsered prowadzi hostel pod marką zrzeszającą już blisko dwadzieścia obiektów noclegowych w trzech kategoriach: Hotel, B&B i Hostel.

Początki Le Mat

Partnerstwo ponadnarodowe Le Mat rozpoczęło się w ramach programu UE Equal 2002. Szwedzka część to projekt The way out! - od więzienia do społecznych spółdzielni pracy. W Szwecji powstały cztery przedsiębiorstwa w ramach partnerstwa pod nazwą

Vagen ut! Kiedy projekt został zakończony w 2005 r., powstało konsorcjum spółdzielni Vagen ut (way out). W ramach programu Equal powstało także Associazione Le Mat (Le Mat Italy), które jest stowarzyszeniem przedsiębiorców społecznych z branży hotelarskiej i turystycznej.

Le Mat Sweden to przedsiębiorstwo społeczne, które zostało utworzone w październiku 2006 roku przez firmę Vågen ut!. Następnie, dzięki partnerstwu z firmą Vågen ut położone zostały podwaliny pod Le Mat Europa, która została założona 8 maja 2007 w Il Posto delle Fragole w Trieście przez Le Mat Włochy i Le Mat Szwecja. Celem Le Mat Europa jest wspólne kreowanie silnej marki oraz rozpowszechnianie Le Mat w większej liczbie krajów. W ten sposób marka ta, realizująca model franczyzy społecznej zyskała

Fot. Dagmara Bielawska

Fot. Dagmara Bielawska

wymiar międzynarodowy.

Pierwszy hotel Le Mat, powstał we Włoszech w 1985 roku. Dzisiaj Le Mat rozwija się i rozprzestrzenia poprzez franczyzę społeczną i dzięki współpracy europejskiej w zakresie podmiotów ekonomii społecznej. Le Mat prowadzony jest w oparciu o trzy główne wartości, takie jak: przedsiębiorczość, demokracja i tzw. empowerment, rozumiany jako proces wzmocnienia możliwości funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym, czyli innymi słowy proces nieustającego rozwoju. Te trzy elementy stanowią bardzo skuteczną kombinację dla tworzenia przedsiębiorstw społecznych oferujących miejsca pracy.

La Mat Europa, jako franczyzodawca zachęca do zakładania obiektów noclegowych pod szyldem La Mat określając jednocześnie, jakie warunki należy spełnić, aby było to możliwe:

- Należy prowadzić biznes oferujący usługę o wysokiej jakości.
- Być zaangażowanym w rozwój idei zatrudniania osób będących w trudnej sytuacji i w tworzenie miejsc pracy głównie dla tych osób.
- Rozpowszechniać informacje o firmie i wspólnych celach.

- Wymieniać się doświadczeniami i wiedzą z innymi przedsiębiorstwami.
- Aktywnie pracować na rzecz środowiska, w którym wszyscy pracownicy będą dobrze się czuć.

Oczywiście stawiając warunki La Mat oferuje również swoim franczyzobiorcom korzyści z przynależności do sieci, takie jak chociażby: wsparcie i pomoc w marketingu, pomoc na starcie, pakiet szkoleń, dostęp do wszystkich opracowań dotyczących procesów, czy wsparcie IT.

Podsumowując, franczyza społeczna jest rodzajem umowy między dwoma podmiotami, w którym jeden oferuje drugiemu prawo do posługiwania się jego marką, know-how, własnością intelektualną i często zapewnia finansowanie w początkowej fazie nowej inwestycji. Drugi podmiot tworzy na tej podstawie bliźniaczy projekt biznesowy, godzi się na system zarządzania oraz podział zysków. Franczyzodawca oferuje stworzenie planu biznesowego, szkoli i przygotowuje do startu nowe przedsięwzięcie.

Celem funkcjonowania franczyzy społecznej jest osiągnięcie określonych celów społecznych, a nie maksymalizacja zysku. Zyskiem franczyzodawcy jest możliwość zwiększenia skali misji społecznej,

Fot. Dąmbara Bielawska

którą chce realizować. Franczyzy społeczne charakteryzuje też bardziej demokratyczny system zarządzania. Franczyzodawca społeczny włącza w proces decyzyjny i strategiczny swoich partnerów, jest bardziej otwarty na sugestie i wymianę doświadczeń.

Le Mat w swojej działalności kieruje się następującymi zasadami:

- zapewnianie podstawowych potrzeb i aspiracji człowieka
- budowanie potencjału i wzmocnienie pozycji
- współwłasność i kontrola demokratyczna
- rozwój oparty na społeczności
- przestrzegane zasady współpracy
- integracja
- różnorodność
- rozwój
- przedsiębiorczość społeczna
- wzmacnianie i udział

Natomiast proces organizowania franczyzy opiera na następujących etapach:

- Założenie przedsiębiorstwa społecznego
- Określenie kluczowych wskaźników sukcesu
- Dokumentacja, przygotowanie podręcznika franczyzy
- Biznesplan i plan zatrudnienia
- Utworzenie modelu franczyzy społecznej
- Rekrutacja franczyzobiorców
- Spotkania, szkolenia, nawiązywanie współpracy
- Kontynuacja współpracy z franczyzobiorcami

Le Mat w Jonsered stosuje 7 wspólnych zasad franczyzy społecznej:

- 1) Dobrowolne i otwarte członkostwo;
- 2) Demokratyczna kontrola członków;
- 3) Uczestnictwo ekonomiczne członków;
- 4) Autonomia i niezależność;
- 5) Edukacja, szkolenia i informacje;
- 6) Współpraca między spółdzielniami;
- 7) Troska o społeczność lokalną.

Model aktywizacji społeczno-zawodowej w oparciu o Hostel pod cisem

Niniejszy „Model aktywizacji społeczno-zawodowej w oparciu o Hostel pod Cisem” został wypracowany w ramach projektu „Hostel w Domu pod Cisem jako model aktywizacji społeczno-zawodowej” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Operatorem Grantu była Grupa Profesja Sp. z o.o. z Poznania. Realizacja projektu trwała od lipca 2020 do września 2021 roku. Naszym partnerem w projekcie było przedsiębiorstwo społeczne Le Mat Jonsered/Cupet i Partille ek. För (Le Mat Jonsered) ze Szwecji, które z dużym powodzeniem realizuje działania aktywizujące grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w prowadzonym przez siebie Hostelu Społecznym (franczyza społeczna Le Mat) w Gminie Partille pod Goteborgiem. Na podstawie doświadczeń przekazanych przez Le Mat Jonsered, Stowarzyszenie ESWIP opracowało niniejszy „Model aktywizacji społeczno-zawodowej w oparciu o Hostel pod Cisem” i będzie go wdrażał w prowadzonym przez siebie hostelu przy ul. Stawidłowej 3 w Elblągu.

mym ofertę wsparcia w obszarze reintegracji zawodowej i społecznej osób oddalonych od rynku pracy. Elbląskie Centrum Integracji Społecznej skierowane jest do mieszkańców Elbląga i powiatu Elbląskiego, obecnie z jego wsparcia korzysta ok. 70 osób rocznie. Dzięki wsparciu uczestnicy CIS są aktywizowani społecznie i zawodowo, co przekłada się na zmniejszanie wskaźnika osób korzystających ze świadczeń społecznych, a dla samych uczestników CIS jest szansą na lepsze funkcjonowanie na rynku pracy i podniesienie jakości życia. Przez pierwsze lata głównymi źródłami finansowania CIS były środki z Unii Europejskiej i Funduszu Pracy.

Od roku 2019 źródłami przychodu CIS są nie tylko środki publiczne, ale także przychody osiągane z prowadzonej w ramach CIS działalności odpłatnej. Środki te pozwalają pokryć część kosztów funkcjonowania CIS, umożliwiają dalszy rozwój i stabilizację Centrum, a sama działalność odpłatna powoduje, że uczestnicy odbywający praktyki w pracowniach CIS, zdobywają doświadczenie świadcząc usługi dla klientów w ramach sklepu społecznego i hostelu.

I. WPROWADZENIE DO MODELU

1. WSTĘP

Stowarzyszenie ESWIP już od ponad 25 lat wspiera aktywność obywatelską i ekonomię społeczną w regionie. Wierzymy, że ekonomia społeczna jest skutecznym narzędziem zapobiegania bezrobociu i marginalizacji społecznej osób w trudniejszej sytuacji życiowej. Od 2008 roku prowadzimy akredytowany Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu, aby wzmacniać sektor ekonomii społecznej, wspierać tworzenie kolejnych przedsiębiorstw, podmiotów reintegracyjnych i zwiększać ich udział w realizacji zadań publicznych i usług społecznych. W 2015 roku Stowarzyszenie ESWIP utworzyło Centrum Integracji Społecznej (CIS) i stworzyło tym sa-

2. TRENDY W HOTELARSTWIE I TURYSTYCE

Trendy w turystyce oraz hotelarstwie warunkowane są różnymi czynnikami, obecnie jednym z najważniejszych aspektów wpływających na branżę hotelarską jest sytuacja pandemiczna.

Z pewnością sprawiło to, że obecnie „czystość” jest słowem odmienianym w hotelarstwie przez wszystkie przypadki i jednym z ważniejszych czynników mających wpływ na ocenę jakości świadczonych usług noclegowych.

Nie tylko sama pandemia, ale także większa świadomość społeczna mają wpływ na zwiększające się oczekiwania osób korzystających z usług miejsc noclegowych. Zamknięcie w domach sprawiło, że ludzie pragną znacznie więcej podróżować, w wielu z nas obudziła się także tęsknota do prostych form wypoczynku, w kontakcie z naturą, blisko szlaków rowerowych i miejsc atrakcyjnych do pieszych wędrówek.

W ostatnim czasie wielu ludzi zrezygnowało także z zagranicznych wojaży na rzecz wycieczek po własnym kraju. Trend ten mieliśmy okazję obserwować już ponad rok temu w Szwecji, gdzie na nowo zaczęło królować hasło staycation.

Pojęcie staycation narodziło się w czasie kryzysu rynkowego w 2008 roku, z powodu którego wiele gospodarstw domowych zostało zmuszonych do ograniczenia wydatków, a co za tym idzie, ograniczenia budżetu wakacyjnego. Brak pieniędzy na wyjazd za granicę stał się przyczyną, dla której wiele osób zaczęło (ponownie) odkrywać swoje najbliższe otoczenie. Równocześnie zaczęła wzrastać świadomość negatywnego wpływu masowej turystyki na środowisko, zwłaszcza w odniesieniu do szeroko pojętego transportu oraz przeciążenia demograficznego popularnych miejsc takich jak np. Paryż, Barcelona czy Wenecja. Staycation wydaje się być świetnym rozwiązaniem na powyższe wyzwania. To wspierały sposób na spędzenie udanych wakacji wspomagający jednocześnie finanse i środowisko. Preferowany jest tu transport publiczny, rowery, skutery elektryczne lub po prostu spacer.

Staycation to forma turystyki alternatywnej, w pełni zgodna z trendem „slow tourism”, co oznacza nieśpieszną, zrelaksowaną turystykę. Ten rodzaj turystyki zaprasza do życia w chwili obecnej. Zachęca do odkrywania pobliskich krajobrazów i spędzania więcej czasu na świeżym powietrzu na łonie natury z najbliż-

szymi ludźmi, z przyjaciółmi i rodziną. Trend ten wpisuje się w ideę tzw. turystyki zrównoważonej, zwanej także turystyką odpowiedzialną, która znacząco minimalizuje negatywny wpływ na środowisko naturalne oraz kulturę lokalną, przy jednoczesnym generowaniu możliwości zatrudnienia dla lokalnych mieszkańców. Odpowiedzialna turystyka opiera się na dążeniu do rozwoju regionu i promowaniu lokalnych wytworów kultury, mając jednak na uwadze poszanowanie zasobów przyrody i społeczno-kulturalnego autentyzmu społeczności. Zjawisko turystyki zrównoważonej jest szczególnie pożądane na terenach peryferyjnych bądź marginalizowanych, gdzie rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne przekłada się na powstawanie nowych miejsc pracy, a w efekcie wzrost zatrudnienia wśród lokalnej społeczności. Tereny te są zresztą, z racji swojego położenia, najbardziej atrakcyjne i mają największy potencjał do rozwoju tego typu turystyki. Opisane wyżej trendy będą brane pod uwagę przy budowaniu i realizacji usług w ramach Hostelu pod Cisem.

3. TURYSTYKA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Województwo warmińsko-mazurskie jest regionem typowo turystycznym. Do jego największych atutów zalicza się ukształtowanie terenu, walory przyrodnicze oraz kulturowe. Region położony jest na Pojezie-

rze Mazurskim, w którego skład wchodzi jeziora: Iławskie, Olsztyńskie, Ełckie oraz Kraina Wielkich Jezior Mazurskich, z największymi jeziorami Śniardwy, Mamry czy Niegocin. Liczne akweny są połączone siecią kanałów, tworząc wielokilometrowe szlaki wodne pozwalające na uprawianie turystyki żeglarskiej i sportów wodnych. Znaczącym walorem podkreślającym atrakcyjność turystyczną Warmii i Mazur jest środowisko przyrodnicze. Wysoki poziom zalesienia i duże, zwarte kompleksy leśne, w których znajduje się wiele pomników przyrody, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody i obszary chronionego krajobrazu zajmują ponad 48% powierzchni województwa. Obok przyrodniczych dużą rolę odgrywają walory etnograficzne. W regionie istnieje wiele zabytków, takich jak zamki, kościoły, zabudowania pałacowe i dworskie. Przez województwo przebiegają liczne szlaki i trasy turystyczne, np. Szlak Zamków Gotyckich, Szlak Kopernikowski, ważny dla turystyki religijno-pielgrzymkowej – Szlak Świętego Jakuba oraz liczne szlaki turystyki pieszej, rowerowej, konnej, żeglarskiej czy kajakowej.

Turystyka jest szczególnym rodzajem działalności gospodarczej, stwarzającym szansę rozwoju terenów wiejskich. Alternatywne dla rolnictwa zagospodarowanie terenów wiejskich nabiera dużego znaczenia w przypadku regionów typowo turystycznych, jakim jest województwo warmińsko-mazurskie. Kluczową rolę w rozwoju turystyki odgrywają jednostki administracji samorządowej różnych szczebli. Tworząc ramowe programy rozwoju, strategie wzmocnienia poszczególnych branż czy opracowując regionalne programy wsparcia, instytucje powinny w szczególności uwzględniać naturalne, przyrodnicze i kulturowe zasoby danych regionów. Zapleczem turystycznym w dużej mierze są obszary wiejskie, a ich prawidłowy rozwój można zapewnić przez aktywizację i wzrost przedsiębiorczości lokalnej.

W regionie Warmii i Mazur turystyka jest jednym z wiodących sektorów gospodarczych. Władze województwa, mając świadomość znaczenia branży, umiejscawiają ją w priorytetowych obszarach rozwoju w regionalnych dokumentach strategicznych (strategia rozwoju społeczno-gospodarczego) i sektorowych (strategia rozwoju turystyki). Zakładane działania uwzględniają m.in. opracowanie produktów turystycznych, poprawę infrastruktury, wzrost jakości oferty turystycznej, informację i promocję oraz współpracę na rzecz rozwoju turystyki. Duże znaczenie mają tutaj działania mające na celu tworzenie i wzmocnianie sieci kooperacyjnych wśród podmiotów turystycznych, w tym przedsiębiorstw społecznych oferujących produkty i usługi turystyczne.

Wykorzystując naturalne zasoby obszarów, mogą

przyczynić się do wzrostu potencjału turystycznego terenu, na którym funkcjonują. Zadania i cele przedsiębiorstw społecznych korespondują z działaniami wytyczonymi w regionalnych dokumentach strategicznych. Dotyczą one tworzenia i rozwoju produktów turystycznych, aktywizacji ludności i wzrostu przedsiębiorczości w branży turystycznej, budowy marki klastra i regionu, poprawy jakości usług i jakości informacji turystycznej. I to jest przestrzeń do rozwoju przedsiębiorstw społecznych działających w obszarze turystyki.

W regionie baza noclegowa charakteryzuje się przewagą hoteli i kwater agroturystycznych. Te dwa rodzaje obiektów obejmowały łącznie 2019 roku 35,12% zasobów bazy noclegowej województwa, z tego 21,63% to hotele, a 13,49% stanowiły kwatery agroturystyczne. Było to odpowiednio 4,44% hoteli w Polsce oraz 9,84% zasobów krajowych kwater agroturystycznych. Udział ten nie zmienił się w stosunku do poprzedniego okresu.

W województwie brakuje natomiast hosteli i jest to przestrzeń do rozwoju dla przedsiębiorstw społecznych.

II. HOSTEL JAKO MODEL AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ NA PRZYKŁADZIE LE MAT JONSERED ZE SZWECJI

1. CHARAKTERYSTYKA FRANCZYZY LE MAT

Wywodząca się z języka włoskiego nazwa „Le Mat” to równoważnik polskiego magika-cudotwórcy, który jest utożsamieniem geniuszu i tego, co nieoczekiwane, niespodziewane, tajemnicze i zagadkowe. Pierwszy hotel Le Mat, Tritone, powstał we Włoszech w 1985 lat roku. Dzisiaj Le Mat rozwija się i rozprzestrzenia poprzez franczyzę społeczną i dzięki współpracy europejskich podmiotów ekonomii społecznej. Le Mat prowadzony jest w oparciu o trzy główne wartości, takie jak: przedsiębiorczość, demokratyczne zarządzanie i tzw. empowerment, rozumiany jako proces wzmocnienia pracowników poprzez angażowanie ich w procesy decyzyjne i proces nieustannego rozwoju dzięki umożliwieniu brania odpowiedzialności za własne działania. Te trzy elementy stanowią bardzo skuteczną kombinację dla tworzenia przedsiębiorstw społecznych oferujących miejsca pracy.

Le Mat prowadzą przedsiębiorstwa społeczne, które w głównej mierze przyczyniają się do integracji społecznej i zawodowej osób dotkniętych marginalizacją poprzez tworzenie nowych miejsc pracy. W Le Mat istnieje wiara w moc, którą posiada człowiek - jed-

nostka kreatywna i aktywna. Jednak, aby się prawidłowo rozwijać, człowiek musi przebywać w środowisku, które ten rozwój umożliwia. Pracownicy uczą się tu wzajemnego szacunku, odpowiedzialności, a także tworzenia pewnych harmonijnych struktur w swym codziennym życiu. Poza tym poznają nowych ludzi, obracają się w nowych dla siebie kręgach, co w znacznej mierze przyczynia się do ich rozwoju społecznego. To wzmacnia ich autonomię i dla wielu jest drogą powrotu na rynek pracy. Le Mat działa zgodnie z obowiązującą legislacją, a pracownicy objęci są systemem opieki społecznej, w skład którego wchodzi ubezpieczenia zdrowotne, emerytury i zasiłki dla bezrobotnych.

Le Mat koncentruje się na pracy, która jest ważna dla procesu rozwoju pracowników oraz dla uzyskania większej niezależności. La Mat Europa, jako franczyzodawca zachęca do zakładania obiektów noclegowych pod szyldem La Mat określając jednocześnie, jakie warunki należy spełnić aby było to możliwe należy:

- prowadzić biznes oferujący usługę o wysokiej jakości;
- być zaangażowanym w rozwój idei zatrudniania osób będących w trudnej sytuacji i w tworzenie miejsc pracy głównie dla tych osób;
- rozpowszechniać informacje o firmie i wspólnych celach;
- wymieniać się doświadczeniami i wiedzą z innymi przedsiębiorstwami;
- aktywnie pracować na rzecz środowiska, w którym wszyscy pracownicy będą dobrze się czuć.

Oczywiście stawiając warunki Le Mat oferuje również swoim franczyzobiorcom korzyści z przynależności do sieci, takie jak: wsparcie i pomoc w marketingu, pomoc na start, pakiet szkoleń, dostęp do wszystkich opracowań dotyczących procesów, czy wsparcie IT.

2. LE MAT W SZWECJI

Partnerstwo ponadnarodowe Le Mat rozpoczęło się w ramach programu UE Equal 2002. Szwedzka część to projekt The way out! - od więzienia do społecznych spółdzielni pracy.

W Szwecji powstały cztery przedsiębiorstwa w ramach partnerstwa pod nazwą Vagen ut! Kiedy projekt został zakończony w 2005r. powstało konsorcjum spółdzielni Vagen ut (way out). W ramach programu Equal powstało także Associazione Le Mat (Le Mat Italy), które jest stowarzyszeniem przedsiębiorców społecznych z branży hotelarskiej i turystycznej.

Le Mat Sweden to przedsiębiorstwo społeczne, któ-

re zostało utworzone w październiku 2006 roku przez firmę Vågen ut!. Następnie, dzięki partnerstwu z firmą Vågen ut położone zostały podwaliny pod Le Mat Europa. Le Mat Europa została założona 8 maja 2007 w Il Posto delle Fragole w Trieście przez Le Mat Włochy i Le Mat Szwecja. Celem Le Mat Europa jest wspólne kreowanie silnej marki oraz rozpowszechnianie Le Mat w większej liczbie krajów. W ten sposób marka ta, realizująca model franczyzy społecznej zyskała wymiar międzynarodowy.

III. MODEL AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ W OPARCIU O HOSTEL POD CISEM

Na podstawie doświadczeń przekazanych przez partnera projektu - organizację Le Mat Jonsered oraz w wyniku wizyty studyjnej w Jonsered w Szwecji, Stowarzyszenie ESWIP opracowało niniejszy Model aktywizacji zawodowej w oparciu o działalność Hostelu pod Cisem (dalej Model) i będzie go wdrażać w ramach prowadzonych przez siebie działań, szczególnie w ramach Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej, Ośrodka Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu, ale także w ramach innych działań wspierających rozwój ekonomii społecznej i aktywizację społeczno-zawodową w województwie warmińsko-mazurskim, a także w ramach szerokiej działalności w Domu pod Cisem.

1. CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I FORMALNO-PRAWNE ASPEKTY JEGO FUNKCJONOWANIA

Centrum Integracji Społecznej jest jednostką zajmującą się reintegracją społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Reintegracja społeczna to działania (także o charakterze samopomocowym) mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym i pełnienia ról społecznych. Reintegracja zawodowa to z kolei takie działania, które mają na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

CIS zgodnie z ustawą może być tworzony przez:

- jednostki samorządu terytorialnego;
 - organizacje pozarządowe;
 - podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Instytucją tworzącą CIS na potrzeby którego tworzony jest niniejszy Model jest organizacja pozarządowa - Stowarzyszenie ESWIP.

Centrum w ramach reintegracji zawodowej może (z pewnymi wyłączeniami) prowadzić działalność produkcyjną, usługową, handlową oraz działalność wytwórczą w rolnictwie. Działalność ta nie jest działalnością gospodarczą, jest działalnością odpłatną pożytku publicznego.

Działalność Centrum może być finansowana z:

- dotacji pochodzących z dochodów własnych j.s.t.;
- dochodów uzyskiwanych z prowadzonej działalności odpłatnej;
- środków z Unii Europejskiej;
- Funduszu Pracy, z którego finansuje się świadczenia integracyjne dla uczestników;
- zasobów własnych organizacji (darowizn, zbiorów i innych źródeł).

Z osobami, które przyjmowane są do CIS Kierownik podpisuje Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego (IPZS), w uzgodnieniu z Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej/Dyrektorem Centrum Usług Społecznych.

IPZS opracowuje pracownik socjalny CIS, określa on m.in.: zakres i formy reintegracji społecznej i zawodowej oraz osoby odpowiedzialne za realizację programu. Ustawa dopuszcza zaprzestanie realizacji programu w trzech przypadkach:

- uporczywe naruszenie przez Uczestnika CIS postanowień programu;
- trwałe opuszczenie przez uczestnika zajęć CIS;
- oświadczenie uczestnika o odstąpieniu od realizacji programu.

Czas dziennego pobytu każdego uczestnika w Centrum to min. 6 godzin. Uczestnikom CIS należy zapewnić: szkolenie BHP, przeprowadzenie odpowiednich badań lekarskich, odzież

i obuwie robocze, zaopatrzenie z tytułu wypadku, jeden posiłek dziennie w trakcie pobytu.

Uczestnictwo w CIS trwa 12 miesięcy, pierwszy miesiąc jest miesiącem próbnym, w okresie jego trwania uczestnikom przysługuje świadczenie integracyjne w wysokości 50% zasiłku dla osób bezrobotnych. Na wniosek Kierownika CIS uczestnictwo w Centrum może zostać przedłużone o kolejne 6 miesięcy. Po miesiącu próbnym uczestnik za każdy miesiąc uczestnictwa w CIS otrzymuje świadczenie integracyjne odpowiadające wysokości zasiłku dla osób bezrobotnych. Kierownik CIS może przyznać uczestnikowi premię motywacyjną w kwocie nie większej niż 50% świadczenia integracyjnego.

2. ELBLĄSKIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Oferta i działania Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej skierowane są w szczególności do osób bez-

robotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy, osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności czy osób objętych pomocą Elbląskiego Centrum Usług Społecznych. Celem naszych działań jest pomoc w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia.

W ramach naszej oferty można liczyć na 12-miesięczne wsparcie. To wsparcie podzielone jest na etapy.

Pierwszym z etapów są warsztaty grupowe, które trwają miesiąc czasu. Zajęcia są intensywne bo trwają 5 dni w tygodniu po 6 godzin dziennie. Podczas spotkań warsztatowych zarówno z doradcą zawodowym, psychologiem czy pracownikiem socjalnym przekazywane są informacje pomocne w odnalezieniu się na rynku pracy i podjęciu zatrudnienia. Jest to również czas na podnoszenie kompetencji społecznych czy wspólne poznanie się. Oprócz warsztatów odbywają się również spotkania indywidualne z każdym z Uczestników, celem określenia potrzeb i celów jakie dana osoba sobie założyła.

Kolejnym z etapów są praktyki zawodowe, które mogą trwać maksymalnie 11 miesięcy. Praktyki mogą odbywać się albo w jednej z naszych pracowni, bądź też u określonego przedsiębiorcy na otwartym rynku pracy. Celem praktyk jest sprawdzenie swoich możliwości, czy też nabycie nowych umiejętności. Cel praktyk zależny jest indywidualnie od każdego Uczestnika. Dla jednego będzie to nabycie doświadczenia zawodowego, dla innego sprawdzenie się w nowej roli zawodowej, a dla jeszcze innej osoby będzie to szansa pokazania tego co potrafią, aby zachęcić pracodawcę do zawarcia umowy o pracę.

Jednym z etapów udziału w ECIS są również szkolenia i kursy zawodowe. Nie są one obowiązkowe dla każdego z Uczestników, ale dają możliwość podniesienia kwalifikacji lub całkowitego przekwalifikowania się. Szkolenia zawodowe i kursy są dobierane indywidualnie, więc istnieje ich szeroki wybór.

3. PRACOWNIE ZAWODOWE ECIS

W Elbląskim Centrum Integracji Społecznej funkcjonują 4 pracownie zawodowe. Pracownie realizują działania w ramach prowadzonego w Domu pod Cisem sklepu społecznego, kawiarni, hostelu, zajmują się też wytwarzaniem własnych produktów rękodzielniczych. Poniżej przedstawione jest zaangażowanie poszczególnych pracowni ECIS w funkcjonowanie Hostelu:

- pracownia gospodarcza – usługi sprzątnięcia wewnętrznego i zewnętrznego, w hostelu odpowiedzialność za utrzymanie porządku w pokojach i częściach wspólnych, regularną dezynfekcję, wymianę pościeli i ręczników oraz bieżący kontakt z pralnią, zabezpieczenie środków higienicznych, pilnowanie stanu po-

Fot. archiwum Dom pod Cisem

ścieli, ręczników, naczyń i akcesoriów kuchennych, utrzymanie porządku i dbanie o rośliny na tarasie i dziedzińcu przed budynkiem.

- pracownia sklepowo-biurowa – w hostelu odpowiedzialna za obsługę gości i prowadzenie recepcji. Pracownia realizuje też inne usługi świadczone w budynku, z których korzystają goście hostelowi – czynności związane z prowadzeniem kawiarni i obsługa klientów sklepu społecznego.
- pracownia tapicersko-krawiecka – szycie i naprawa tekstyliów do pokoi hostelowych – pościelenie, narzuty na łóżka, haftowanie ręczników i poduszek, tworzenie lokalnych pamiątek dla turystów.
- pracownia złotej rączki – odpowiedzialna za stan techniczny urządzeń i przedmiotów w pokojach i częściach wspólnych hostelu, wykonująca prace naprawcze i remontowe w budynku i na jego dziedzińcu, wykonująca prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych przylegających do budynku (odśnieżanie, koszenie trawników, grabienie liści itp.).

4. MISJA I FUNKCJE HOSTELU POD CISEM

Hostel pod Cisem to miejsce, w którym ludzie mogą pracować na 100% swoich możliwości, a goście osiągną 100% satysfakcji z pobytu.

Działalność Hostelu pod Cisem ma realizować dwie podstawowe funkcje:

- reintegracja społeczno-zawodowa uczestników El-

bląskiego Centrum Integracji Społecznej;

- zwiększenie atrakcyjności turystycznej Elbląga i promocja walorów Elbląga i okolic wśród turystów.

Poza tym Hostel pod Cisem to także:

- sposób na zapewnienie stabilności finansowej Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej (działalność odpłatna ECIS);
- miejsce nauki kompetencji i umiejętności pożądanych w branży hotelarskiej.

5. MIEJSCE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

Hostel znajduje się na poddaszu (2 piętro) Domu pod Cisem – budynku znajdującym się przy ul. Stawidłowej 3 w Elblągu, w dzielnicy Zawodzie. Budynek znajduje się na terenie portu morskiego, nad rzeką Elbląg, na Żuławach Wiślanych w odległości kilku kilometrów od ujścia rzeki Elbląg do Zalewu Wiślanego. Teren jest atrakcyjny zarówno pod względem przyrodniczym, jak i historycznym. Znajduje się w odległości ok. 300 metrów od Starego Miasta i 100 metrów od historycznej Wyspy Spichrzów.

W samym budynku przy ul. Stawidłowej 3 (Dom pod Cisem) prowadzony jest Dom Sąsiedzki dla mieszkańców dzielnicy Zawodzie, a w ramach CIS poza hostelom prowadzony jest sklep społeczny ze strefą charytatywną.

Więcej informacji

na: <https://www.dompodcisem.pl/>

Fot. archiwum Dom pod Cisem

6. CHARAKTERYSTYKA USŁUGI NOCLEGOWEJ W HOSTELU POD CISEM

Usługa polega na krótkoterminowym najmie pokoju 1,2,3 lub 4-osobowego w budynku Domu pod Cisem (DPC).

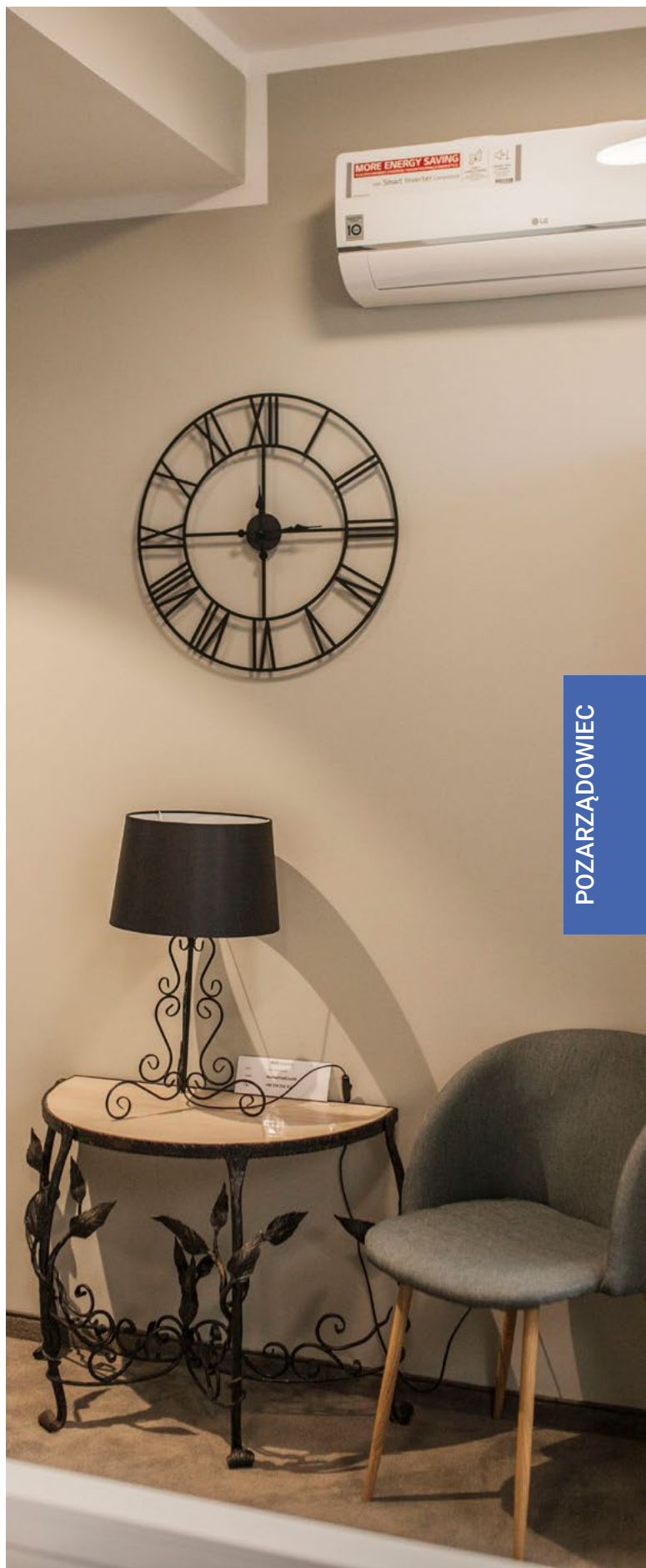
Doba hotelowa trwa od godziny 14:00 do godziny 12:00. Standard pokoi na poziomie hotelu***. Każdy pokój posiada swoją nazwę i unikalny wystrój. Na wyposażeniu pokoi znajdują się podstawowe meble, świeża pościel, ręczniki.

Do dyspozycji gości są:

- Odrębna łazienka w każdym pokoju;
- Recepcja czynna w ciągu dnia;
- Winda;
- Pościel i ręczniki wliczone w cenę;
- Sprząatanie wliczone w cenę;
- Bezpłatny dostęp do sieci wi-fi.

Hostel nie oferuje śniadań, ale udostępnia kuchnię oraz udziela wszelkich informacji na temat możliwości zamówienia śniadania lub skorzystania ze śniadania w pobliskich restauracjach.

Pokój rezerwowany jest na wyłączność gościa dokonującego rezerwacji (nie ma możliwości umieszczenia w jednym pokoju gości z różnych rezerwacji). Każdy z pokoi jest klimatyzowany.

Fot. archiwum Dom pod Cisem

Zapewniamy dostęp do usługi osobom z niepełnościami (w tym jeden z pięciu pokoi jest w pełni przystosowany do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim).

W Hostelu, by zapewnić wysoką jakość obsługi i odpowiadać na wymagania gości, stworzone zostały checklisty zadań dla pracowników. Stanowią one formę pomocy w pracy, mają wpływać na ograniczenie błędów oraz zapewnić spójność i kompletność realizacji zadań na poszczególnych stanowiskach (sprzątanie i obsługa recepcji).

7. ZAKRES PODMIOTOWY

W prowadzenie hostelu zaangażowana jest kadra instruktorska Elbląskiego Centrum Integracji Społecznej, wspomagana przez uczestników CIS w poszczególnych pracowniach.

6.1. Pracownicy etatowi

1. Kierownik hostelu (Kierownik CIS) – 0,5 etat
2. Recepcjonista – 0,5 etatu
3. Pracownik gospodarczy/konserwator – 0,5 etatu

6.2. Uczestnicy CIS

1. Sprzątanie, dezynfekcja – 2 osoby
2. Pomoc w obsłudze recepcji i programów rezerwacyjnych – 1-2 osoby
3. Prace konserwacyjne w obiekcie i prace sezonowe – 1 osoba

8. ZAKRES RZECZOWY

Hostel pod Cisem to miejsce, gdzie może przenocować do 17 osób. Hostel składa się z 5 pokoi, każdy z nich ma inną nazwę związaną z Elblągiem:

1. Truso (pokój 12,8 m², łazienka 3,6 m²) - Truso to nazwa istniejącego od VIII do X wieku duńskiego portu i osady handlowej (emporium) na południowym wybrzeżu Bałtyku, w okolicach ujścia Wisły i rzeki Elbląg. Truso stanowiło część systemu handlowego wikingów na Bałtyku. Pokój Truso nawiązuje do tej właśnie historii wikingów związanej również z Elblągiem. W pokoju znajduje się jedno łóżko dwuosobowe i jedno pojedyncze. Dominują w nim akcenty drewniane.

2. Bażantarnia (20,2 m², łazienka 3,9 m²) jest miejscem wypoczynku wielu Elblążan od początku XVIII wieku. Klimatyczne miejsce, gdzie w otoczeniu zieleni i śpiewu ptaków możesz się zrelaksować i odpocząć od miejskiego zgiełku. W naszej ofercie znajduje się 4-osobowy, przestronny pokój o tej samej nazwie, wyposażony w 1 łóżko dwuosobowe oraz 2 łóżka pojedyncze. Okna dachowe dodatkowo doświetlają wnętrze i umożliwiają swobodne podziwianie widoków na zewnątrz.

3. Starówka (12,8 m², łazienka 3,6 m²) Starówka elbląska z historycznym układem urbanistycznym z cha-

rakterystyczną dla Elbląga ścieżką kościelną, z zespołem zrekonstruowanych kamieniczek, to jest miejsce, które powinien odwiedzić każdy turysta. Nasz pokój Starówka swoim wystrojem nawiązuje do dawnego stylu. W pokoju STARÓWKA znajduje się jedno łóżko dwuosobowe i jedno łóżko jednoosobowe.

4. Drużno (12,8 m², łazienka 4,8 m²) położone jest w południowo-wschodniej części Żuław Elbląskich, na terenie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Stanowi ono rezerwat przyrody w Polsce. Znajduje się tutaj prawie 700 gatunków roślin naczyniowych, wiele gatunków ptaków wodnych. Sam pokój Drużno swoim wystrojem nawiązuje do rezerwatu, a pokój jest dostosowany do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim. W pokoju znajduje się jedno łóżko dwuosobowe i jedno pojedyncze. Pokój jest klimatyzowany i posiada własną łazienkę dostosowaną do potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim.

5. Port (19,2 m², łazienka 3,6 m²) - Elbląg to miasto portowe. Nasz port jest największym spośród wszystkich na Zalewie Wiślanym. Jego klimat postaraliśmy się przenieść do jednego z naszych hostelowych pokoi. Jest przestronny, słoneczny, z marynistycznymi akcentami. Okna dachowe dodatkowo doświetlają wnętrze i umożliwiają swobodne podziwianie widoków na zewnątrz.

Każdy z pokoi Hostelu pod Cisem posiada własną łazienkę, klimatyzację i wi-fi. Do dyspozycji gości jest też w pełni wyposażona kuchnia. Latem goście mogą korzystać z tarasu z widokiem na rzekę Elbląg oraz dziedzińca Domu pod Cisem (z altaną i grillem).

9. KLIENCI HOSTELU

Klient indywidualny:

- osoby podróżujące służbowo;
- osoby podróżujące w celach wypoczynkowych – turyści (przede wszystkim turyści z Polski oraz sąsiadujących krajów – Rosja, Litwa, Niemcy);

Klient instytucjonalny:

- firmy zapewniające noclegi dla swoich pracowników;
- wizyty studyjne, grupy szkoleniowe.

10. KOSZTY FUNKCJONOWANIA HOSTELU, FINANSOWANIE

Centrum Integracji Społecznej jest obecnie finansowane w dużej mierze ze środków projektowych w ramach projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury. W ten sposób finansowana jest część kosztów funkcjonowania pracowni obsługujących Hostel.

Koszty funkcjonowania Hostelu wynoszą ok. 14 000 zł miesięcznie, tj. ok. 168 000 zł rocznie.

W koszty wliczono wynagrodzenie pracowników obsługujących hostel (1,5 etatu), koszty administracyjne związane z utrzymaniem obiektu, prowizję booking.com, usługę prania, koszty funkcjonowania pracowni, w szczególności pracowni gospodarczej.

Obecnie, w ramach realizowanego projektu, miesięczne koszty funkcjonowania pracowni, pokrywane z tego projektu wynoszą ok. 5 000 zł.

11. MONITORING I EWALUACJA DZIAŁANIA HOSTELU

Monitoring funkcjonowania hostelu prowadzony jest na bieżąco przez Kierownika Domu pod Cisem. Polega na gromadzeniu informacji dotyczących ilości klientów korzystających z usług noclegowych oraz opinii gości. Badanie satysfakcji klientów prowadzone jest za pośrednictwem formularza na booking.com oraz w Google.pl.

Informacje z monitoringu przedstawiane są co kwartał na posiedzeniu Dyrekcji ESWIP, gdzie podejmowane są decyzje na temat ewentualnych zmian w funkcjonowaniu hostelu.

Raz do roku, w pierwszym kwartale, Grupa Planowania Strategicznego Stowarzyszenia ESWIP dokonuje ewaluacji funkcjonowania hostelu na podstawie m.in. danych dostarczonych przez Dyrektora ESWIP.

IV. PODSUMOWANIE

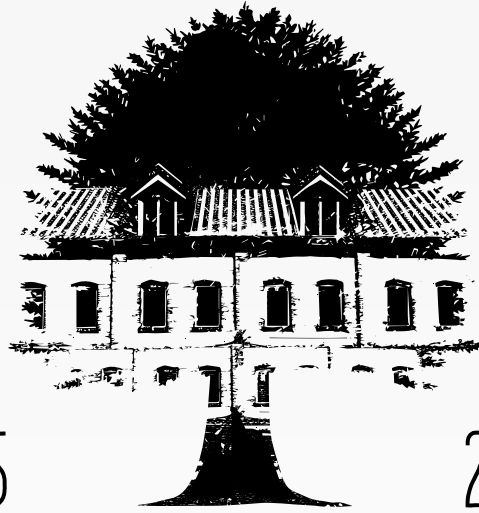
Dziękujemy naszym partnerom krajowym i zagranicznym, zwłaszcza szwedzkiej organizacji Le Mat Jonsered za konsultacje i doradztwo przy tworzeniu Modelu.

Jednocześnie zachęcamy wszystkie przedsiębiorstwa społeczne lub grupy inicjatywne, które chcą rozwijać swoje produkty i usługi hotelarskie i około hotelarskie w naszym województwie do współpracy i kontaktu ze Stowarzyszeniem ESWIP.

V. ZAŁĄCZNIKI DO MODELU

1. Regulamin Hostelu
2. Lista kontrolna – sprzątanie
3. Lista kontrolna – recepcja
4. Cennik Hostelu

Pełna wersja modelu wraz z załącznikami dostępna jest na stronie www.eswip.pl/publikacje

1905

2019

DOM POD CISEM

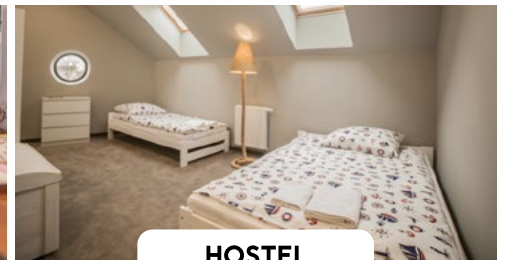
Elbląg, Stawidłowa 3

SKLEP

KAWIARNIA

HOSTEL

Zapraszamy
do miejsca
z duszą

🏠 Stawidłowa 3, 82-300 Elbląg
✉️ dompodcistem@eswip.pl
☎️ +48 734 218 310
📘 dompodcistem